

บทสรุปเชิงนโยบาย Policy Brief

ฉบับที่ 1 ปี 2569

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism)

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยว เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและ/หรือการบำบัดรักษาฟื้นฟูสุขภาพ เช่น การรับคำปรึกษาแนะนำด้านสุขภาพ การออกกำลังกายอย่างถูกวิธี การนวด อบ ประคบสมุนไพร การฝึกปฏิบัติสมาธิ ตลอดจนการตรวจร่างกาย การรักษาพยาบาล และอื่น ๆ โดยเป็นการท่องเที่ยว ที่มีจิตสำนึกต่อการส่งเสริมและรักษาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไป การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการจัดรายการท่องเที่ยวพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ เพื่อเรียนรู้วิถีใช้พลังงานจากธรรมชาติมาบำบัดรักษาและสร้างเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตให้สดชื่น เป็นการเพิ่มพูนพลังกำลังให้สมบูรณ์แข็งแรง ปรับสภาพจิตใจและร่างกายให้สมดุล

ข้อมูลจาก Global Wellness Institute (GWI) ซึ่งว่าอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทั่วโลกมีอัตราการเติบโตและมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2566 มีมูลค่าตลาดรวมกว่า 4.8 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งกระจายเป็นแขนงธุรกิจต่าง ๆ เช่น กลุ่มธุรกิจดูแลความงามส่วนบุคคลและศาสตร์ชะลอวัย (Personal care beauty and anti-aging) มีมูลค่า 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ กลุ่มธุรกิจการออกกำลังกาย (Physical activity) มีมูลค่า 8.28 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ กลุ่มธุรกิจอาหารและการดูแลน้ำหนัก (Healthy eating nutrition & weight loss) มีมูลค่า 7.02 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ กลุ่มธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) มีมูลค่าสูงถึง 6.39 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ แสดงถึงโอกาสเติบโตของตลาดอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง

ประเทศไทยนับเป็นประเทศปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ทั่วโลกให้ความสนใจ มีการเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นอันดับ 1 ของโลก ในด้านการเติบโตของตลาดสุขภาพ ระหว่างปี 2565 - 2566 มีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 28.4 และมีมูลค่าถึง 40.54 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นประมาณ 1.4 ล้านล้านบาท ทำให้ประเทศไทยก้าวขึ้นเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระดับโลก และคาดการณ์ว่าอาจจะสูงถึง 7.6 แสนล้านบาท ในปี 2570 ด้วยศักยภาพทางการแพทย์ การท่องเที่ยว ความเชี่ยวชาญของบุคลากร ราคาที่สมเหตุผล และอัตลักษณ์ด้านบุคลิกลักษณะของคนไทย ทำให้นโยบายประเทศไทยต้องเร่งปรับตัวเพื่อสอดคล้องกับกระแสโลก

ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาจแบ่งออกได้ตามจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของโปรแกรมกิจกรรมการท่องเที่ยว และความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภทหลัก ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพ (Health Promotion Tourism) เป็นการเดินทางท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ที่สวยงาม ในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาจากการท่องเที่ยว ส่วนหนึ่งมาทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในที่พักผ่อน หรือนอกที่พักแรมอย่างถูกวิธี ตามหลักวิชาการและมีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง เช่น การนวด อบ ประคบสมุนไพร การบริการสวดคนธำบัต (Aroma Therapy) และวาริบำบัด (Water Therapy) การอาบน้ำแร่หรือน้ำพุร้อน การฝึกกายบริหารท่าฤๅษีดัดตน การฝึกปฏิบัติสมาธิแนวพุทธศาสน์ การบริการอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ และอื่น ๆ โดยทั่วไปมักนิยมการเดินทางไปท่องเที่ยวในชนบทต่างจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยจัดโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพที่หลากหลายบรรจุไว้ในโปรแกรมการท่องเที่ยวด้วย และเลือกพักผ่อนในสถานที่พักตากอากาศประเภทโรงแรมหรือรีสอร์ทที่มีศูนย์สุขภาพหรือศูนย์กีฬาให้บริการส่งเสริมสุขภาพที่มีมาตรฐานคุณภาพอย่างแท้จริง เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในสถานที่พักผ่อนสำหรับจัดให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้น การให้บริการดังกล่าวแก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและผู้ให้บริการ จึงต้องพัฒนาบริการ จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและได้มาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม การท่องเที่ยวเชิงส่งเสริมสุขภาพจึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับการนิยมแพร่หลายและมีประโยชน์ในการสร้างจิตสำนึกต่อการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้วย

ข้อมูลโดย : นางสาวปรียวรรณ สุวรรณสุนย์ วิทยากรชำนาญการพิเศษ
ออกแบบโดย : นางณัฐชานันท์ หนูทองอินทร์ เจ้าหน้าที่งานธุรการอาวุโส

2. การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพ (Health Healing Tourism) เป็นการเดินทางไปท่องเที่ยวเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อการเรียนรู้วิถีชีวิตและพักผ่อนหย่อนใจ โดยแบ่งเวลาส่วนหนึ่งจากการท่องเที่ยวไปรับบริการบำบัดรักษาสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพในโรงพยาบาล หรือสถานพยาบาลที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างแท้จริง เช่น การตรวจร่างกาย การรักษาโรคต่าง ๆ การทำฟันและการรักษาสุขภาพฟัน การผ่าตัดเสริมความงาม การผ่าตัดแปลงเพศ และอื่น ๆ โดยทั่วไปจึงมักมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่บรรจุโปรแกรมการเข้ารับบริการบำบัดรักษาโรค การรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสุขภาพต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น การตรวจร่างกาย การรักษาโรค การท่องเที่ยวเชิงบำบัดรักษาสุขภาพจึงเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งประโยชน์ต่อการรักษาฟื้นฟูสุขภาพนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ

โอกาสและศักยภาพของการท่องเที่ยวไทย

ประเทศไทยมีความแข็งแกร่งทางวัฒนธรรมเพราะมีทรัพยากรที่หลากหลายและมีเอกลักษณ์ จึงเป็นจุดแข็งที่ภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องร่วมมือผลักดันให้เป็นจุดขายเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้กลายเป็นรายได้หลักของประเทศในอนาคต ทั้งสปาไทย การแพทย์แผนไทย การนวดแผนไทย อาหารไทย มวยไทย สมุนไพรไทย เหล่านี้เป็นตัวอย่างของภูมิปัญญาของไทยที่เป็นรูปธรรมชัดเจนผู้ประกอบการสามารถประยุกต์ให้เข้ากับเทรนด์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การนำสมุนไพรไทยมาเป็นวัตถุดิบในการประกอบอาหาร เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย ภาคการท่องเที่ยวอาจต่อยอดโอกาสด้วยการใช้สมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์บำรุงร่างกาย ป้องกันโรค และสร้างการเล่าเรื่องที่ทำให้นักท่องเที่ยวสัมผัสถึงคุณค่าของการรับบริการ และการสัมผัสสถานที่จริง ดังภาพที่ 1

นโยบายการผลักดันประเทศไทย

สู่ Wellness Hub

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติได้คาดการณ์ว่าในปี 2573 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางทั่วโลก 1.8 พันล้านคน หรือขยายตัวในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ต่อปี จึงนับเป็นโอกาสที่ดีของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลก โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยประเทศไทยกำลังขับเคลื่อน Wellness Hub Thailand ภายใต้แนวคิด 5S ที่ช่วยให้ไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ คือ S1: Scientific Wellness Services บริการสุขภาพมาตรฐานระดับโลก การใช้เทคโนโลยีล้ำสมัย เช่น AI Telemedicine และการวิเคราะห์ทางพันธุกรรม (Genome) และวิทยาศาสตร์การแพทย์แม่นยำ เพื่อดูแลสุขภาพเชิงป้องกันสนับสนุนให้ประชาชนสุขภาพดี S2: Signature Thai Wellness การบูรณาการศาสตร์ไทยสู่มาตรฐานสากล สมุนไพรไทย นวดไทย และสปาไทย กำลังได้รับความนิยมในระดับนานาชาติ มีการนำศาสตร์แพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือกมาผสานกับเวชศาสตร์ป้องกันและวิทยาศาสตร์สมัยใหม่ S3: Sustainable Wellness Tourism การท่องเที่ยวสุขภาพที่ยั่งยืนไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ซึ่งสามารถพัฒนาเป็น Green Wellness Destination การพัฒนาสถานที่พักผ่อนและศูนย์สุขภาพที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม S4: Smart Healthcare Technology เทคโนโลยีสุขภาพอัจฉริยะใช้ AI และ Big Data ในการดูแลสุขภาพ ปรับแผนการรักษาให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน และ S5: Safe & Trusted Destination ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางที่ปลอดภัยและน่าเชื่อถือ มีมาตรฐานด้านสุขภาพและความปลอดภัยสูง ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มองหาบริการด้านสุขภาพที่เชื่อถือได้

3 ปัจจัยสู่טרนด์ Wellness Tourism

โอกาสของการท่องเที่ยวไทย ชูวัฒนธรรมนำสุขภาพดี

	ความตระหนักในโรคระบาด (Post-Pandemic)	สังคมสูงอายุ (Ageing Society)	ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เพิ่มขึ้น
ลักษณะ	คนที่ผ่านยุคโรคระบาดเริ่มให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น	คนสูงวัยมีเวลา มีอัตราใช้จ่ายสูง ต้องการมีสุขภาพดีช่วงเกษียณ	ผู้ป่วยที่เป็นโรคความดันโลหิต เบาหวาน โรคหัวใจ และโรคเรื้อรังจากการทำงาน
สิ่งที่มองหา	<ul style="list-style-type: none"> สถานที่ท่องเที่ยวสะอาด ถูกสุขอนามัย มีมาตรฐาน ทุกกิจกรรมตอบโจทย์ว่าดีต่อสุขภาพอย่างไร 	<ul style="list-style-type: none"> บริการช่วยเหลือลดความชรา บริการการแพทย์เพื่อชีวิตยืนยาว ที่พักผ่อนรับชีวิตเกษียณ 	<ul style="list-style-type: none"> กินอาหารคลีน ซูเปอร์ฟู้ด การคลายความเหนื่อยล้า พื้นที่ลดความเครียด ฟันฟุติง
จุดเด่นประเทศไทย	สมุนไพรไทยแปรรูป เป็นของอุปโภคและบริโภคทางสุขภาพได้ เช่น พืชหายากโสมเสริมภูมิคุ้มกัน	แพทย์แผนไทย บวดแผนโบราณท่องเที่ยววิถี บึงสาหร่าย พืชสมุนไพร	อาหารสุขภาพพื้นบ้าน วัตถุดิบไทย ธรรมชาติบำบัด
รู้หรือไม่ว่า?	ข้อมูลจาก Global Wellness Institute (GWI) ชี้ให้เห็นว่า มูลค่าทางเศรษฐกิจของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทั่วโลกสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย 3 อันดับแรก คือ ภาวะชราวัย การออกกำลังกาย อาหารและเครื่องดื่มสุขภาพ ส่วนการท่องเที่ยวสุขภาพอยู่ที่อันดับ 4 มีมูลค่าสูงกว่า 6.39 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ		

อ้างอิง : กรมการท่องเที่ยว, ศูนย์สุขภาพ, ไทยรัฐ, The Matter, SCB Economic intelligence center

ภาพที่ 1: 3 ปัจจัยสู่ทรนด์ Wellness Tourism
ที่มา: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของต่างประเทศ

1) ญี่ปุ่น เป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพ ทั้งทางร่างกายและความสมดุลทางจิตใจ ดังนั้น กิจกรรมการดูแลสุขภาพจึงสามารถผนวกเข้ากับแผนการเดินทางได้อย่างง่ายดาย กิจกรรมที่ช่วยดูแลสุขภาพในช่วงเวลาท่องเที่ยวเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ญี่ปุ่นมีจุดเด่นด้านธรรมชาติและทัศนียภาพที่สวยงาม ทำให้กิจกรรมด้านสุขภาพจะช่วยผ่อนคลายและสร้างสมาธิ เช่น การฝึกสมาธิแบบเซนที่ช่วยบรรเทาอาการซึมเศร้า วิดกกังวล และความเจ็บปวด โดยการฝึกสมาธิแบบเซน นิยมฝึกกันเป็นกลุ่มที่จัดขึ้นในวัดญี่ปุ่น ทำให้เกิดการเรียนรู้วิถีชีวิตแบบนักบวชของพุทธศาสนา การฝึกโยคะในพื้นที่ภูเขา ป่า ทะเล ที่มีฤดูแตกต่างกัน ในบริเวณที่ล้อมรอบด้วยธรรมชาติ ซึ่งจะส่งผลดีต่อสุขภาพจิตอย่างมาก กิจกรรมอาบป่าหรือการบำบัดด้วยฝืนป่าเป็นการใช้เวลากับธรรมชาติเพื่อพักผ่อนจิตใจ เนื่องจากญี่ปุ่นมีพื้นที่ป่าปกคลุมถึงร้อยละ 67 ทำให้สามารถมีกิจกรรมที่ใช้ฝืนป่าในการบำบัดสำหรับทุกคน ช่วยเพิ่มคุณภาพการนอนหลับและความสามารถในการสร้างสมาธิ การพักผ่อนในน้ำพุร้อน (ออนเซน) ด้วยภูมิศาสตร์ของญี่ปุ่นที่ตั้งอยู่ทางขอบวงตะวันตกของวงแหวนแห่งไฟ ทำให้มีออนเซนจำนวนมากกระจายอยู่ทั่วประเทศสำหรับแช่น้ำร้อนเพื่อประโยชน์ในการรักษาโรค อาทิ ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ กระตุ้นการไหลเวียนโลหิต ซึ่งน้ำพุร้อนจะมีแร่ธาตุที่ดีต่อสุขภาพจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้รักษาทางการแพทย์มานานหลายศตวรรษ

2) อินเดีย จากชื่อเสียงของอินเดียในฐานะผู้ผลิตยา วัคซีน และเวชภัณฑ์คุณภาพดีด้วยราคาที่เข้าถึงได้ รวมไปถึงจากกระแสและความนิยมของโยคะอายุรเวท และการให้บริการทางการแพทย์ที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก ทำให้อินเดียกลายเป็นเป้าหมายสำคัญและเป็นปลายทางของนักท่องเที่ยวที่แสวงหาการพักผ่อนไปพร้อมกับการรักษาสุขภาพ หรือการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ (Medical and Wellness Tourism) ในปี 2563 มีคนใช้จากต่างประเทศเดินทางมารักษาในอินเดียประมาณ 230,000 คน คิดเป็นอัตราเติบโตสูงถึงร้อยละ 20 มีรายได้เข้าประเทศกว่า 3 พันล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี และอาจขยับสูงถึง 8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยเมืองที่ได้รับความนิยมมากที่สุดได้แก่ มุมไบ เจนไน กรุงนิวเดลี บังกาลอร์ และรัฐอานธรประเทศ สะท้อนให้เห็นว่าจุดแข็งสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพของอินเดีย คือ คุณภาพของการดูแลและให้บริการทางการแพทย์ โครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือทางการแพทย์ บุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญ รวมไปถึงเครื่องมือในการวินิจฉัยโรคที่ทันสมัยและมีคุณภาพในระดับสากล ในขณะที่มีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่า กล่าวคือ การรักษาทางเลือกในอินเดียมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าในสหรัฐอเมริกาถึง 1 ใน 4 ซึ่งแม้แต่นักท่องเที่ยวที่มีงบประมาณจำกัด ยังสามารถเข้าถึงบริการขั้นหนึ่งในอินเดียได้

อินเดียเป็นประเทศที่มีความร่ำรวยในวัฒนธรรม การดูแลรักษาสุขภาพแบบดั้งเดิมและระบบการแพทย์โบราณ ทั้งอายุรเวท โยคะ การขับพิษด้วยปฏิกกรรมะ (Pachakarma) การฟื้นฟูและชะลอวัย (Rejuvenation Therapy) และปรัชญาสุขภาพ ที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่รักสุขภาพ หนึ่งในกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ กระทรวงอายุรเวท (AYUSH) ร่วมกับคณะกรรมการรับรองโรงพยาบาลและสถานบริการสุขภาพได้ออกแนวปฏิบัติเพื่อการรับรองศูนย์สุขภาพ และได้กำหนดให้มีตราสัญลักษณ์ AYUSH Mark เพื่อรับประกันสินค้าและบริการในภาคการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ของอินเดียอีกด้วย นอกจากนี้ กระทรวงการท่องเที่ยวได้ระบุให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นหนึ่งในสินค้าการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม (Niche Tourism Products) และกำหนดยุทธศาสตร์แห่งชาติและแผนงานเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และสุขภาพ เพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันของรัฐบาลกลาง รัฐบาลแห่งรัฐ และภาคเอกชนอีกด้วย

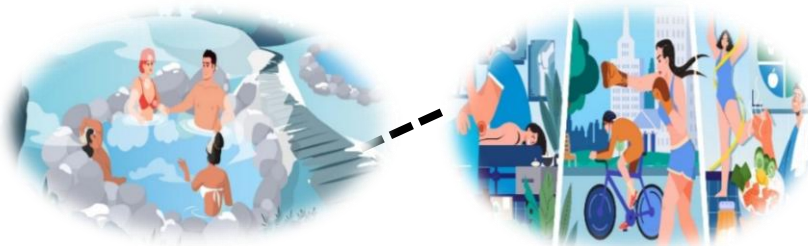
3) สหภาพยุโรป จากนโยบายของ

สหภาพยุโรปว่าด้วยการดูแลสุขภาพข้ามพรมแดน ปี 2557 ทำให้ตลาดการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ปรากฏขึ้น ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ ในสหภาพยุโรป เช่น ฮังการี สเปน ตุรกี เยอรมนี ลัตเวีย กลุ่มสแกนดิเนเวีย อิตาลี กลายเป็นประเทศปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่เติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเกือบ 300 ล้านการเดินทางท่องเที่ยว ก่อนเกิดโควิด 19 ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีแนวโน้มที่จะเติบโตถึงร้อยละ 20.9 และมีการใช้จ่ายมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปถึงร้อยละ 53 ในปี 2567 การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพคิดเป็นร้อยละ 5 ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในสหภาพยุโรป สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของตลาดสหภาพยุโรปประมาณร้อยละ 0.3 ช่วยลดปัญหาฤดูกาลท่องเที่ยว เพิ่มคุณภาพแรงงาน และสร้างความยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น ตุรกีส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบเชิงสปาและบำบัดน้ำแร่ สนับสนุนภาคธุรกิจผ่านนโยบายด้านภาษี นโยบายส่วนลดสายการบินสูงถึงร้อยละ 50 เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวมากขึ้น กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียเน้นกิจกรรมกลางแจ้งผ่านการเรียนรู้วิถีชีวิต กิจกรรมเดินป่า การทำสมาธิและเทศกาลสุขภาพ เยอรมนีมีการส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคทางเลือก เช่น การบริโภคโดยงดเนื้อสัตว์ แต่ยังรับประกันผลิตภัณฑ์จากสัตว์บางชนิด (Vegetarian) และการบริโภคโดยงดเนื้อสัตว์และไม่รับประทานผลิตภัณฑ์จากสัตว์เลย (Vegan) มากขึ้นเพื่อช่วยการสร้างกล้ามเนื้อ การล้างพิษในร่างกาย ซึ่งมีชาวยุโรปกว่าร้อยละ 22.9 ที่ไม่บริโภคเนื้อสัตว์

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังนี้

1. ออกแบบกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่สามารถนำมาต่อยอดให้สอดคล้องกับกระแส Wellness Tourism เช่น ธุรกิจสตูดิโอสอนการทำสมาธิและโยคะที่ประยุกต์ความรู้ด้านการทำสมาธิตามหลักพุทธศาสนา ธุรกิจสปาที่ใช้สมุนไพรหรือทรัพยากรในท้องถิ่น ธุรกิจการสอนทักษะมวยไทย
2. ยกระดับคุณภาพการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ให้ได้มาตรฐานระดับสากลทั้งคุณภาพของสถานประกอบการและคุณภาพของผู้ให้บริการที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญให้ความสำคัญเรื่องความสะอาดและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ซึ่งครอบคลุมการให้บริการในธุรกิจสปาและบริการเสริมความงาม นวดแผนไทย โยคะ การดูแลผู้สูงอายุ สถานพักฟื้นเพื่อการฟื้นฟูสุขภาพและการผ่อนคลาย
3. สร้างสรรค์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพรูปแบบใหม่บนพื้นฐานของทรัพยากรที่มีศักยภาพในการบำบัด ฟื้นฟู รักษาสุขภาพ โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม และเอกลักษณ์ความเป็นไทย ในการให้บริการ พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น การใช้พุน้ำร้อน น้ำแร่ สปาโคลน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
4. เร่งรัดการดำเนินงานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวต่อระบบการแพทย์และสาธารณสุขของไทย โดยพัฒนาบริการทางการแพทย์และอนามัยแบบครบวงจรสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว และสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพวิถีใหม่ที่เอื้อต่อนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาทิ มาตรการวีซ่าประเภทพิเศษ (Special Tourist Visa: STV) ที่เป็นวีซ่าระยะยาวที่ภาครัฐออกให้เป็นกรณีพิเศษแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติหลังจากการแพร่ระบาดของโควิด 19 เพื่อรักษาอันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ให้อยู่ในระดับดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม